

LIITE 4.1

TURUN YLEISKAAVA 2020

Keskustan kehittäminen

# Kaupunginvaltuusto/Stadsfullmäktige

## 05.05.1997 - Päätöslista/Beslutslista



Asialuettelo



Ed.asia



Seur.asia

### Nro 198

5097-1996

### Ehdotus keskustan kehittämissuunnitelmaksi (Yj)

Asia on 14.4.1997 nro 187 pantu pöydälle.

Kh: Kaupunginvaltuusto päättää, että

1. Yliopiston- ja Eerikinkatu välillä Kristiinankatu-Kauppiaskatu varataan kevyelle liikenteelle ja joukkoliikenteelle. Tarkempi jako liikennemuotojen välillä päätetään yksityiskohtaisempien useita vaihtoehtoja ja taloudelliset vaikutukset sisältävien suunnitelmien pohjalta jolloin päätetään myös mahdollisesta kevyen liikenteen alue laajentamisesta väleillä Kauppiaskatu-Brahenkatu ja Kristiinankatu-Humalistonkatu. Kävely- ja joukkoliikennekatusuunnitelmia valmisteltaessa on Yliopistonkatua tarkastettava erikseen välillä Käsityöläiskatu-Aninkaistenkatu ja Eerikinkatua välillä Humalistonkatu-Brahenkatu. Aurakatu välillä Maariankatu-Linnankatu toteutetaan joukkoliikennekatuna. Laaditaan tarvittavat asemakaavanmuutokset. Muutoin kävelykatujen ja joukkoliikennekatujen osalta kehittämisen pohjana on vaihtoehto Visio 2000.

2. Keskustan kehittämissuunnitelman toteuttamiseksi laaditaan asemakaavanmuutokset ja suunnitelmat kaavoitusosaston kirje pohjalta seuraavasti:

- Puolalanmäen pysäköintiluolan asemakaavaa tarkistetaan kiireellisesti kaavoitusosaston kirjelmässä esitetyllä tavalla
- Kortteleihin VI-6 (Wiklundin kortteli), VI-5 (Forum kortteli) ja VII-9 (Kauppahalli) laaditaan asemakaavat, joiden yhteydessä laadittavalla asemakaavalla ratkaista mahdollinen torin alle pysäköinti. Kauppahallin pysäköintipaikoille ja koko kortteliin ajoyhteydet ratkaistaan samassa yhteydessä
- Kortteliin VI-4 (Turun Sanomat) laaditaan asemakaavanmuutoksen pääkirjaston arkkitehtikilpailun ratkettua
- Tutkitaan torin ympäristön kortteleiden yhdistämistä maanalaisin yhteyksin
- Tarkistetaan kiireellisesti Kauppatorin ja siihen liittyvien katujen ympäristön parantamista ja toteuttamiseksi erillissuunnitelmat
- Laaditaan keskustan katuverkoston toteuttamisen vaatimat

liikennesuunnitelmat ja katupiirustukset

- Laaditaan toimenpidesuosituksset katujulkisivujen parantamiseksi
- Aninkaistenkadulle ja Tuomiokirkkosillalle laaditaan liikenne- ja katutilasuunnitelma, jolla vähennetään moottoriajoneuvoliikenteen liikennetilaa ja parannetaan kevyen ja joukkoliikenteen asemaa
- Tuomiokirkon ympäristö rauhoitetaan moottoriajoneuvoliikenteeltä, mahdollisesti joukkoliikennettä lukuunottamatta ja Vanhan Suutorin ja Itäisen Rantakadun miljöön parantaminen, ajoneuvoliikenteeltä rauhoittaminen ja pysäköintijärjestelyt tutkitaan
- Läntisen Rantakadun muuttaminen kävely-, pyöräily- ja oleskelualueeksi toteutetaan laadittavan yleissuunnitelman pohjalta

3. Koko keskustan suuralueelle 1 laaditaan osayleiskaava, jonka ensisijaisena tavoitteena on alueen asumisen, viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden lisääminen.

4. Kohdan 1 ja kohdan 2 toisen kohdan selvitysten on valmis tuttava 30.9.1997 mennessä, jolloin tarvittavat päätökset voidaan tehdä ennen taloussuunnitelman käsittelyä.

5. Toteuttamisaikataulusta päätetään syksyllä selvitysten jälkeen taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Kv: Kaupunginvaltuusto päätti, että

1. Yliopiston- ja Eerikinkatu välillä Kristiinankatu-Kauppiaskatu varataan kevyelle liikenteelle ja joukkoliikenteelle. Tarkempi jako liikennemuotojen välillä päätetään yksityiskohtaisempien useita vaihtoehtoja ja taloudelliset vaikutukset sisältävien suunnitelmien pohjalta jolloin päätetään myös mahdollisesta kevyen liikenteen alue laajentamisesta väleillä Kauppiaskatu-Brahenkatu ja Kristiinankatu-Humalistonkatu. Kävely- ja joukkoliikennekatusuunnitelmia valmisteltaessa on Yliopistonkatua tarkatava erikseen välillä Kärsityöläiskatu-Aninkaistenkatu ja Eerikinkatua välillä Humalistonkatu-Brahenkatu. Aurakatu välillä Maariankatu-Linnankatu toteutetaan joukkoliikenneka-

na. Laaditaan tarvittavat asemakaavanmuutokset. Muutoin kävelykatujen ja joukkoliikennekatujen osalta kehittämisen pohjana on vaihtoehto Visio 2000.

2. Keskustan kehittämissuunnitelman toteuttamiseksi laaditaan asemakaavanmuutokset ja suunnitelmat kaavoitusosaston kirjepohjalta seuraavasti:

- Puolalanmäen pysäköintiluolan asemakaavaa tarkistetaan kiireellisesti kaavoitusosaston kirjelmässä esitetyllä tavalla
- Kortteleihin VI-6 (Wiklundin kortteli), VI-5 (Forum kortteli) ja VII-9 (Kauppahalli) laaditaan asemakaavat, joiden yhteydessä laadittavalla asemakaavalla ratkaista mahdollisen lisäpysäköintitarpeen sijoittaminen. Kauppa hallin pysäköintipaikoille ja koko kortteliin ajoyhteydet ratkaistaan samassa yhteydessä
- Kortteliin VI-4 (Turun Sanomat) laaditaan asemakaavanmuutoksen pääkirjaston arkkitehtikilpailun ratkettua

- Tutkitaan torin ympäristön kortteleiden yhdistämistä maanalaisin yhteyksin
- Tarkistetaan kiireellisesti Kauppatorin ja siihen liittyvien katujen ympäristön parantamista ja toteuttam koskevat erillissuunnitelmat
- Laaditaan keskustan katuverkoston toteuttamisen vaatima liikennesuunnitelmat ja katupiirustukset
- Laaditaan toimenpidesuosituksset katujulkisivujen parantamiseksi
- Aninkaistenkadulle ja Tuomiokirkkosillalle laaditaan liikenne- ja katutilasuunnitelma, jolla vähennetään moottoriajoneuvoliikenteen liikennetilaa ja parannetaan kevyen ja joukkoliikenteen asemaa
- Tuomiokirkon ympäristö rauhoitetaan moottoriajoneuvoliikenteeltä, mahdollisesti joukkoliikennettä lukuunottama ja Vanhan Suutorin ja Itäisen Rantakadun miljöön parantaminen, ajoneuvoliikenteeltä rauhoittaminen ja pysäköintijärjestelyt tutkitaan
- Läntisen Rantakadun muuttaminen kävely-, pyöräily- ja oleskelualueeksi toteutetaan laadittavan yleissuunnitel pohjalta

3. Koko keskustan suuralueelle 1 laaditaan osayleiskaava, jonka ensisijaisena tavoitteena on alueen asumisen, viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden lisääminen.

4. Kohdan 1 ja kohdan 2 toisen kohdan selvitysten on valmis tuttava 30.9.1997 mennessä, jolloin tarvittavat päätökset voidaan tehdä ennen taloussuunnitelman käsittelyä.

5. Toteuttamisaikataulusta päätetään syksyllä 1997 selvitys jälkeen taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.



Asialuettelo



Ed.asia



Seur.asia

# Kaupunginvaltuusto/Stadsfullmäktige

## 03.11.1997 - Päätöslista/Beslutslista



Asialuettelo



Ed.asia



Seur.asia

### Nro 336

5097-1996

### Keskustan kehittäminen (Yj)

Kaavoitusosasto/MT 8.10.1997/444-97:

"Aiemmat vaiheet:

Kaavoitusosasto valmisteli syksyllä 1996 Keskustan kehittämissuunnitelman, jossa esiteltiin Turun ydinkeskusta kehittämiseksi kolme vaihtoehtoa. Työ sisälsi johdannon ja aluerajauksen lisäksi selvityksen nykytilanteesta eri toimintojen, kaupunkikuvan ja kaupunkirakenteen suhteen sekä kolme suunnitelmavaihtoehtoa (Vaihekaava, Visio 2000- ja Vä muotovaihtoehto), joiden merkittävin ero oli kävelykadun sijainti joko Yliopistonkadulla, Eerikinkadulla tai osin molemmilla mainituilla kaduilla.

Kaikissa vaihtoehdoissa oli yhteisiä tekijöitä mm. Läntisen Rantakadun sekä Linnankadun pohjoispään muuttaminen joko pi tai kävely- ja pyöräilykaduiksi sekä uudet pysäköintiratkaisuut.

Pysäköintiin esitettiin jo olemassa olevien pysäköintitilojen lisäksi Keskustan liikenteen vaihekaavan mukaista Puolalamalle rakennettavaa pysäköintiluolaa, joka sijoittuisi Yliopistonkadun tuntumaan ja sen suuntaisesti sekä pienimuotoista pysäköintilaitosta Kauppatorin alle Kauppiaskadun ja Eerikinkadun risteyksen tuntumaan. Pysäköintitilojen rakentaminen koettiin välttämättömäksi, koska aikanaan vaihekaavaa hyväksyessä siitä poistettiin kaksi keskeistä pysäköintilaitosta eli Kauppahallin pihalta (noin 240 autopaikkaa) ja ns. Österbladin tontilta (noin 290 autopaikkaa) ja koska etenkin pyöräteiden rakentamisen johdosta keskustasta poistuu noin 700 kadunvarsiautopaikkaa.

Lisäksi esitettiin luonnehdintoja eri osa-alueiden ja Kauppatorin läheisten kortteleiden kehittämiseksi Hansakorttelin tapaan.

Päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 5.5.1997:

1) Katupari Yliopistonkatu - Eerikinkatu varataan välillä Kauppiaskatu - Kristiinankatu kevyelle liikenteelle ja joukkoliikenteelle. Tarkempi jako liikennemuotojen välillä päätetään yksityiskohtaisempien useita vaihtoehtoja ja ta- loudelliset vaikutukset sisältävien suunnitelmien pohjalta, jolloin päätetään myös mahdollisesta kevyen liikenteen alue

laajentamisesta väleillä Kauppiaskatu - Brahenkatu ja Kristiinankatu - Humalistonkatu.

Kävely- ja joukkoliikennekatusuunnitelmia valmisteltaessa o: Yliopistonkatua tarkasteltava erikseen välillä Käsityöläisk - Aninkaistenkatu ja Eerikinkatua välillä Humalistonkatu - Brahenkatu.

Aurakatu välillä Maariankatu - Linnankatu toteutetaan joukkoliikennekatuna.

Muutoin kuin kävelykatujen ja joukkoliikennekatujen osalta kehittämisen pohjana on vaihtoehto Visio 2000.

2) Lisäksi päätettiin, että laaditaan tarvittavat asemakaavanmuutokset koskien edellä mainittuja liikenneratkaisuja ja Puolalanparkkia. Edelleen päätettiin laatia asemakaavanmuutokset kortteleihin VI-6 (Wiklund), VI (Forum) ja VII-9 (Kauppahalli), missä yhteydessä tutkitaan ratkaistaan myöskin ajoyhteydet Kauppahallin kortteliin ja mahdollisen lisäpysäköinnin tarve ja sijoittuminen, torin ympäristön kortteleiden maanalaiset yhteydet sekä korttelin VI-4 asemakaava kirjastokilpailun ratkettua.

Päätettiin laatia toimenpidesuositukset katujulkisivujen ja Kauppatorin ja Rantakadun ympäristön parantamiseksi.

Edelleen päätettiin, että laaditaan tarvittavat liikennesuunnitelmat ja katupiirustukset sekä Kauppatorin j siihen liittyvien katujen alueelle, että myöskin Aninkaistenkadulle, Tuomiokirkkosillalle, Tuomiokirkon ja Vanhan Suurtorin ympäristöön ja molemmille Rantakaduille.

3) Päätettiin, että keskustaan suuralueelle 1 laaditaan osayleiskaava.

4) Lisäselvitysten päätettiin valmistuvan 30.9.1997 mennessä

5) Toteuttamisaikataulusta päätettiin päättää syksyllä 1997 selvitysten valmistuttua taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Uudet selvitykset:

Uudessa laaditussa lisäselvitysraportissa on yhdessä joukkoliikennetoimiston kanssa selvitetty linja-autoreittien ja pysäkkien sijoittelua ja tuloksena laadittu uudet vaihtoehdot B sekä keskustan liikenteen että Visio 2000 vaihtoehdosta.

Vaihtoehdoissa B on linja-autovuoroja siirretty kulkemaan Aurakadun kautta (12-27 kpl), jolloin on voitu rauhoittaa myöskin Tuomiokirkon ympäristöä ja pysäkkejä on siirretty vastaavasti molemmissa vaihtoehdoissa Kauppatorin kohdalla Aurakadulle siten, että torin keskiosan kohdalle Ortodoksis kirkon kohdalle jää pysäköintialueet joko Eerikinkadulla tai Yliopistonkadulla kävelykatuvaihtoehdosta riippuen.

Raportissa on myöskin liitteenä suunnitelmia kortteleiden V (Wiklund) ja VI-5 (Forum) suunnitelmista sekä ns. 0-vaihtoe siitä, mitä tapahtuu, jos ei lisäpysäköintiä Kauppatorin ja Eerikinkadun alle torin alareunaan voida toteuttaa eli että

kortteleiden kehittäminen ei juurikaan ole mahdollista.

Lisäksi on selvitetty eri vaihtoehtojen kustannuksia, jotka rakentamisen osalta vaihtelevat 33 mmk:sta 38,5 mmk:aan.

Edellä mainitut lisäselvitykset selviävät tarkemmin laaditu raportista.

Toteuttaminen ja aikataulu:

Jo edellisen käsittelyn yhteydessä todettiin, että keskusta liikenteen pysyvien järjestelyjen toteuttaminen voidaan aloittaa sen jälkeen, kun:

1) Helsinginkatu on valmistunut ja sille saatu siirrettyä keskustan kautta kulkeva liikenne, jotta mm. Aninkaistenkad ja Tuomiokirkkosillan liikennejärjestelyt voidaan saneerata

2) On rakennettu korvaavat pysäköintipaikat ja voidaan ohja keskustaan suuntautuvaa liikennettä Helsinginkadun kautta Puolalanmäen alle rakennettavaan pysäköintiluolaan ja siten rauhoittaa edelleen keskustaa ajoneuvoliikenteeltä ja parantaa keskustan asuttavuutta ja viihtyisyyttä.

3) Toteutetaan kävelykatu ja pyörätiet.

Laaditussa raportissa on kehittämistyö esitetty toteutettavaksi vuosina 1998 - 2005 alkaen Puolalanmäen park maanalaisesta kadusta, seuraavana vuorossa olisi tori ja ympäryskadut, sitten kävelykatu ja pyörätiet.

Ennen lopullista kävelykadun toteuttamista voidaan tutkia mahdollisuus toteuttaa katumiljööön parannuksia ja osittaisia kevyen liikenteen väylien parannuksia kuten jalkakäytävien levennyksiä ja pyöräteiden rakentamisia (ns. 0+ -vaihtoehto jolloin poistuvia autopaikkoja korvaavat paikat sijoittuisi tällä hetkellä vajaakäyttöisiin Eskelin ja Puutorin pysäköintilaitoksiin ja tehostaisi niiden käyttöä.

Toteutettaessa uusia pysäköintiluolaratkaisuja, tulee ehtona olla sopimuksia myöhemmin laadittaessa, että pysäköintipaikat tulevat nimenomaan puuttuvan asiakaspysäköinnin käyttöön.

Samassa yhteydessä tulee sopia myös muista kaupungin ehdoista kuten mahdollisesta vuokrasta ja poistuvien kadunvarsipaikkojen kompensoinnista autopaikkoina.

Kaavoitusosaston kanta:

Edellisen käsittelyn yhteydessä kaavoitusosasto esitti seuraavaa:

Työn kuluessa on Eerikinkatu osoittautunut erinomaiseksi kaduksi. Nykytilanne eli vaihekaavan mukainen ratkaisu Eerikinkatu joukkoliikennekatuna toimii hyvin.

Eerikinkatu on laaditun suunnitelman valossa osoittautunut myös hyväksi kävelykatuna, koska se liittyy luontevasti ympäristön olemassa oleviin kauppakujiin ja kortteleihin ja toiminnallinen rakenne kadun varrella on monipuolinen. Tärkevyyden liikenteen yhteydet Tuomiokirkon ja Teatterisillan suuntaan ovat luontevia ja kadun molempiin päihin sijoittuv

pysäköintilaitokset, joista varsinkin Eskelin kadun pysäköintilaitoksen käyttöön toisi Eskelin kadun kävelykatu lisää käyttäjiä. Lisäksi katu koetaan miljööltään paremmaksi ja valoisaammaksi.

Vaihtoehtojen valinnassa vaikuttaa asioiden painotus. Vaihekaavan ratkaisun pohjalta olisi yksinkertaisinta jatkaa koska osa siitä on jo toteutettu ja toteutettavat joukko-

liikennekadut toimivat hyvin. Koska kävelykatujen merkitys kuitenkin yhä enemmän lisääntynyt ja tulee varmasti vielä lisääntymään, kaavoitusosasto katsoo, että pitää painottaa kävelykadun merkitystä ja kaavoitusosasto esittää, että jatkotyöskentelyn pohjaksi valitaan vaihtoehto Visio 2000.

Koska tehdyt uudet vaihtoehdot B toisaalta keventävät Tuomiokirkon ympäristöä ja toisaalta vähentää pysäkkipaikko Kauppatorin reunalta ja koska eri vaihtoehtojen rakentamiskäytännöissä ei ole huomattavan oleellisia eroja, on kaavoitusosasto päättänyt esittämään vaihtoehto Visio 2000 B:tä.

Koska keskustan kehittämis-projekti on kooltaan valtava, tulisi työn toteuttamista varten perustaa erillinen projekt ja palkata projektille vetäjä."

Kiinteistö- ja rakennustoimen lautakunta on 15.10.1997 päättänyt esittää, että

1. keskustan kehittämisen vaihtoehdoksi valitaan vaihekaava vaihtoehto B ja että suunnitelman toteuttamiseksi perustetaan erillinen projekti,

2. pysäköintikysymys ratkaistaan siten, että välittömästi tehdään tarpeelliset kaavan muutokset poikittain Yliopistonkadun suuntaisesti Puolalanmäen alle rakennettava 600-paikkaisesta parkkiloolasta. Samalla päätetään, että suoritetaan kaavan valmistelu, joka mahdollistaa yksikerroksen parkkiloolan rakentamisen torin alle Eerikinkadun puoleiselle reunalle. Ennen uusien parkkitilojen valmistumista ei nykyisiä parkkipaikkoja vähennetä, mutta järjestelyjä, esim. vinoparkkeerausta Yliopistonkadulle voidaan toteuttaa sekä

3. todeta erikseen,

- että viheristutusten ja muiden viihtyisyyttä lisävien toimenpiteiden (mm. puutorin kehittäminen) tekeminen pitää aloittaa jo vuonna 1998 ja siihen on varattava riittävä määräraha ja

- että joukkoliikenteen osalta pitää tehdä selvitys siitä, voidaanko liikennettä jossain määrin vähentää torin alueella

Turun ydinkeskustan kehittäminen raportti B sekä kustannusarvio on jaettu aikaisemmin. Lisäksi erillisenä niteenä on jaettu Rakennus Oy Lemminkäisen kirje 20.10.1997

Kaupunginhallitus esittää, että keskustan kehittämisen vaihtoehdoksi valitaan vaihekaavan vaihtoehto B päätösehdotuksessa ilmenevin täsmennyksin.

Kaupunginhallituksen päätös on tehty äänin 10-3 vähemmistöä

jääneiden esittäessä,

- että keskustan kehittämisen vaihtoehdoksi valitaan vaihekaavan vaihtoehto B

- että osa Yliopistonkatua rakennetaan kävelykaduksi

- että Eerikinkatu pysytetään joukkoliikennekatuna, jossa samalla säilytetään ja parannetaan kävelykatuominaisuuksia

- että joukkoliikenne poistetaan Tuomiokirkontorilta jo 199



- että keskustan kevyen liikenteen väylät rakennetaan toimiviksi ja turvallisiksi

- että Puolalanmäen pysäköintilaitos toteutetaan suunnitelmaselostuksen 6.10.1997 pohjalta

- että torinaluspysäköintiä ei toteuteta

- että 0+ vaihtoehtona toteutetaan Humalistonkadun pyörätie vuoden 1998 aikana. Korvaavat pysäköintipaikat on osoitettavissa mm. Eskelin pysäköintilaitoksessa.

Kh: Kaupunginvaltuusto päättää 5.5.1997 keskustan kehittämisestä tekemäänsä päätöstä muuttaen sekä sen lisäksi,

- että keskustan kehittämisen vaihtoehdoksi valitaan vaihekaavan vaihtoehto B,

- että osa Yliopistonkatua rakennetaan kävelykaduksi,

- että Eerikinkatu pysytetään joukkoliikennekatuna, jossa samalla säilytetään ja parannetaan kävelykatuominaisuuksia,

- että joukkoliikenne poistetaan Tuomiokirkon torilta,

- että keskustan kevyen liikenteen väylät rakennetaan toimiviksi ja turvallisiksi,

- että Puolalanmäen pysäköintilaitos toteutetaan suunnitelmaselostuksen 6.10.1997 pohjalta,

- että tulee selvittää, millä järjestelyillä ja sopimuksilla torinaluspysäköinnin kaavoitus voidaan toteuttaa siten, että poistuvia pysäköintipaikkoja korvaavien enintään 300 pysäköintipaikan mahdollinen rakentaminen voi alkaa vasta, Puolalanmäen pysäköinnin toteutus on varmistunut. Rakentamien aloittamisesta päättää valtuusto.

Kv: Asia pantiin pöydälle.



Asialuettelo



Ed.asia



Seur.asia

# Kaupunginvaltuusto/Stadsfullmäktige

## 08.12.1997 - Päätöslista/Beslutslista



Asialuettelo



Ed.asia



Seur.asia

### Nro 367

5097-1996

### Keskustan kehittäminen (Yj)

Asia on 3.11.1997 nro 336 pantu pöydälle.

Kh:

Kaupunginvaltuusto päättää 5.5.1997 keskustan kehittämisestä tekemäänsä päätöstä muuttaen sekä sen lisäksi,

- että keskustan kehittämisen vaihtoehdoksi valitaan vaihekaavan vaihtoehto B,
- että osa Yliopistonkatua rakennetaan kävelykaduksi,
- että Eerikinkatu pysytetään joukkoliikennekatuna, jossa samalla säilytetään ja parannetaan kävelykatuominaisuuksia,
- että joukkoliikenne poistetaan Tuomiokirkon torilta,
- että keskustan kevyen liikenteen väylät rakennetaan toimiviksi ja turvallisiksi,
- että Puolalanmäen pysäköintilaitos toteutetaan suunnitelmaselostuksen 6.10.1997 pohjalta,
- että tulee selvittää, millä järjestelyllä ja sopimuksilla torinaluspysäköinnin kaavoitus voidaan toteuttaa siten, että poistuvia pysäköintipaikkoja korvaavien enintään 300 pysäköintipaikan mahdollinen rakentaminen voi alkaa vasta, kun Puolalanmäen pysäköinnin toteutus on varmistunut. Rakentamisen aloittamisesta päättää valtuusto.

Kv:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin.



Asialuettelo



Ed.asia



Seur.asia